

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Opća arheologija

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

(max. 20 karaktera)

3. Ciklus studija:

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

6

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

nema

7. Ograničenja pristupa:

nema ograničenja

8. Trajanje / semestar:

1

1

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

2

9.2. Auditorne vježbe:

3

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

0

10. Fakultet:

Filozofski fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Historija

12. Odgovorni nastavnik:

dr. sc. Mersiha Imamović, docent

13. E-mail nastavnika:

mersiha.imamovic@untz.ba

14. Web stranica:

www.ff.untz.ba

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- spoznati temeljne arheološke pojmove
- spoznati osnove historijske geologije i teorije evolucije, te porijekla i evolucije čovjeka
- spoznati prošlost ljudskog društva u toku starijeg perioda prahistorije (kamenno doba)
- spoznati društveno-ekonomske odnose i njihov razvoj, spoznati neolitsku tranziciju s lovačko-sakupljačke privrede na zemljoradničku i nastanak prvih protourbanih centara i ranih civilizacija, spoznati kulturni i duhovni razvoj društva,
- podsticati razvoj intelektualnih vještina kod studenata u smislu primjene stečenih saznanja, unaprijediti sposobnosti studenata na polju pisanog i verbalnog izražavanja,
- podsticati studente na kontinuirani rad, te omogućiti njihovo aktivno učešće u svim nastavnim aktivnostima (arheološka iskopavanja) i obavezama kroz interaktivan nastavni pristup

16. Ishodi učenja:

Uspješni studenti, koji su tokom nastavnog procesa kontinuirano izvršavali svoje obaveze, će biti osposobljeni da:

- koriste relevantnu izvornu građu i literaturu
- razumiju arheološke metode
- arheološke podatke međusobno povezuju
- donose vlastite zaključke o pojedinim zbivanjima
- praktično primjenjuju teorijska znanja
- stečena saznanja prezentiraju u pisanom ili verbalnom obliku

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

Tema I: Osnovne karakteristike arheologije: Pojam, predmet, metode u arheologiji, podjela arheologije, arheološki izvori; Tema II: Pomoćne arheološke znanosti: Geologija, Epigrafija, Toponomastika, Onomastika, Numizmatika, Paleosociologija, Etnologija; Tema III: Prirodni uvjeti u vrijeme pojave čovjeka: osnovni pojmovi historijske geologije, faze razvoja Zemlje, geološke epohe; prirodni uvjeti kvartarnog doba; Tema IV: Porijeklo i evolucija čovjeka: Pračovjek, homo sapiens: neandertalci i rani moderni ljudi; Tema V: Paleolit; Tema VI: Mezolit, Tema VII: Neolit; Tema VIII: Eneolit – Bakarno; Tema IX: Bronzano doba; Tema X: Željezno doba: početak željeznog doba; starije željezno doba: halštatske kulture; željezno doba Italije; Tema XI: Mlađe željezno doba: Kelti i latenska kultura; Tema XII: Antička arheologija: osnove antičke arheologije; arheologija Stare Grčke i helenizma; Tema XIII: Arheologija Starog Rima; Tema XIV: Srednjovjekovna arheologija: osnove srednjovjekovne arheologije; nepokretni objekti (utvrđeni gradovi, naselja, crkve, građevine, nadgrobni spomenici); Tema XV: Srednjovjekovna arheologija - pokretni materijal.

Ovaj predmet uključuje i terensku nastavu.

18. Metode učenja:

Planirane su slijedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata.

Najznačajnije metode učenja na predmetu su:

- Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; analiza i komparacija, metoda indukcije i dedukcije. Posjete muzejima i lokalitetima od kulturno-historijskog značaja.
- Auditivne vježbe:
- Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. Korištenje multimedijalnih sredstava, odnosno prezentacija raznovrsnog materijala, poput ostataka i rekonstrukcije naselja, pokretnih predmeta, karata i sl.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

a) pismeno: test

b) usmeno: usmeno

Za provjeru usvojenog znanja koristit će se:

- pismena i
- usmena metoda

Pismena metoda obuhvata pismenu provjeru znanja (testiranje). Provjera znanja će se realizirati kroz pitanja i odgovore iz sadržaja nastavnog predmeta. Ista će biti obavljena nakon realizacije predviđenih predavanja i vježbi. Minimalan broj bodova za prolaz na pismenom dijelu ispita (testu) je 26. Usmena metoda primjenjivat će se za studente koji iskažu želju da kroz usmenu provjeru znanja poprave ostvarenu ocjenu.

Testiranje

Nakon završetka kursa slijedi testiranje studenata. Ponudeni test će sadržavati deset pitanja. Na tačno odgovoreno pitanje student može dobiti maksimalno pet bodova. Dakle deset pitanja nosi pedeset bodova. Studenti koji zadovolje na pismenom dijelu ispita tj. ostvare od 26 do 50 bodova, biće oslobođeni polaganja usmenog dijela ispita na kraju semestra. Termin održavanja testova će biti saopšten studentima najmanje petnaest (15) dana prije samog održavanja ispita. Maksimalan broj bodova koje student može ostvariti na pismenom dijelu ispita je 50, a minimalan, da bi se ispit položio, je 26 bodova.

Pozajmljivanje bilo kakvih stvari, između studenata, za vrijeme ispita nije dozvoljeno. Studenti koji budu prepisivali od drugih, diskutovali za vrijeme ispita, bit će odstranjeni sa ispita i njihov rad se neće bodovati.

Usmena provjera znanja

Usmeni dio ispita će se obaviti na osnovu više pitanja iz nastavnog sadržaja i odgovora studenata u trajanju od 15-30 minuta. Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti na ovom dijelu ispita je 50, a minimalan, da bi se ispit položio, je 26 bodova.

20. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita

- a) prisutnost i aktivnost na času:
prisutnost na predavanjima i vježbama 10,
aktivnost na časovima 10,
b) individualni/timski projekat:
individualni projekat 30, ili timski/grupni projekat 30,
c) pismeni ispit: 50, ili
d) usmeni dio ispita: 50.
Ukupno mogućih bodova: 100

21. Osnovna literatura:

J. Neustupni, Praistorija čovječanstva, Sarajevo 1960.
T. Težak-Gregl, Uvod u prapovijesnu arheologiju (skripta), Filozofski fakultet, Zagreb 2004.
B. Omerčević, Arheologija, Tuzla 1995.
DODATNA LITERATURA:
K. Green, Archaeology: an introduction, London 2002.
K. Grin, Uvod u arheologiju, Beograd 2003.
F. Facchini, Stazama evolucije čovječanstva, Zagreb 1996.
M. Džonson, Arheološka teorija, Beograd 2008.
P. Novaković, Arheologija prostora i arheologija krajolika, Povijest u kršu. Zbornik radova projekta "Naselja i komunikacije u kontekstu veza između jadranskog priobalja i unutrašnjosti u prapovijesti i antici", Boris Olujić (ur.), Zagreb 2008, 15-54.

22. Internet web reference:**23. U primjeni od akademske godine:**

2023/2024.

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV: